

DONATE NOW

July 29, 2021 5:30PM EDT

فارسی العربية English Available In

ایران: سرکوب مرگبار اعتراضات خوزستان

دستگیری صدها نفر؛ مرگ حداقل ۹ نفر از جمله یک کودک

Human Rights Watch ©

(بیروت) - دیده‌بان حقوق بشر امروز گفت آمار مرگ رو به رشد و دستگیری‌های انبوه نگرانی‌هایی جدی درباره پاسخ مقامات ایران به اعتراضات اخیر خوزستان و دیگر استان‌ها پدید می‌آورد.

مقامات باید فوراً و بدون هیچ شرطی معترضان مسالمت‌آمیز را آزاد کنند، درباره مرگ‌ها اطلاعات ارائه کنند، و اجازه تحقیق و تفحص بین‌المللی مستقلی درباره ادعای استفاده‌های امنیتی از زور مرگبار را صادر کنند. همه افراد مسئول نقض‌ها باید مورد بازخواست قرار گیرند.

تارا سپهری‌فر، پژوهشگر ایران در دیده‌بان حقوق بشر گفت «پاسخ اول رهبران سیاسی ایران به خواست‌های گسترده برای حقوق اولیه سرکوب بی حد و مرز بوده است». او اضافه کرد «تنها تحقیقی شفاف درباره مرگ معترضان، بازخواست از نیروهای امنیتی به خاطر خطاهایشان، و تعهد به رسیدگی به نارضایتی‌های قدیمی می‌تواند آغازی برای رسیدگی به بی‌اعتمادی مردم به مقامات باشد».

از روز ۱۵ ژوئیه ۲۰۲۱ ایرانیان در خوزستان و چند استان دیگر مثل اصفهان، لرستان، آذربایجان شرقی، تهران، و البرز به **شرایط رو به افول زندگی** اعتراض کرده‌اند. تا ۲۸ ژوئیه گروه‌های حقوق بشری هویت حداقل ۹ نفر کشته شده با گلوله یا در اثر جراحات در جریان اعتراضات در استان‌های خوزستان و لرستان را تأیید کرده‌اند. در میان آنان یک پسر ۱۷ ساله نیز به چشم می‌خورد.

مقامات دولتی ایران مرگ سه معترض و یک مأمور پلیس در جریان اعتراضات را اعلام کرده‌اند. ویدیوهای منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی از اعتراضات در خوزستان نشان می‌دهند که نیروهای امنیتی با **سلاح گرم** و گاز اشک‌آور به سمت معترضان **شلیک** می‌کنند.

روز ۱۵ ژوئیه مردم در ده‌ها شهر و روستا در استان خوزستان، که جمعیت عرب قابل توجهی دارد، آغاز چندین شب حضور مردم در خیابان برای اعتراض به عدم دسترسی چندین روزه به آب پاکیزه بود. هرانا شش قربانی و حداقل ۱۷۱ فرد دستگیر شده در جریان اعتراضات را **تعیین هویت** کرده‌است. عفو بین‌الملل و پایگاه خبری رادیو زمانه اسامی سه نفر دیگر را منتشر کرده‌اند که در جریان اعتراضات کشته شده‌اند.

در روز ۲۱ ژوئیه علی شمخانی، دبیر شورای امنیت ملی ایران، در اکانت توئیتر خود **نوشت** که مقامات دستور داده‌اند افراد دستگیر شده در جریان اعتراضات خوزستان که «دست به جرم نزده‌اند» آزاد شوند. در ۲۵ ژوئیه میزان، خبرنگاری قوه قضاییه، **خبر داد** که غلامحسین اژه‌ای، رییس قوه قضاییه ایران، به دادگاه‌های خوزستان دستور داده‌است که افراد دستگیر شده به خاطر اعتراض را آزاد کنند و پرونده افراد محکوم شده به خاطر اعتراضات نوامبر ۲۰۱۹ را بازبینی کنند. آن اعتراضات به خاطر قیمت بنزین آغاز شد و تبدیل به بیانی گسترده‌تر از نارضایتی عمومی از سرکوب و فساد دولتی شد. دیده‌بان حقوق بشر به تفصیل **گزارش** کرده است که قوه قضاییه ایران به شکل مرتب از اتهامات مبهم امنیت ملی برای پیگرد مخالفت مسالمت‌آمیز بهره می‌گیرد و بازداشت‌شدگان را با بدرقتاری، شکنجه، و **دادگاه‌های ناعادلانه** روبه‌رو می‌کند.

طبق **اصول اساسی** سازمان ملل درباره استفاده از زور و سلاح گرم توسط مأموران انتظامی، پلیس تنها در حالتی می‌تواند از زور استفاده کند که کاملاً لازم باشد، و تنها تا حدی باید از زور استفاده کند که سبب دستیابی به هدف انتظامی مشروع شود. کاربرد عمدی زور کشنده تنها در حالتی مجاز است که برای حفظ حیات کاملاً لازم باشد، و در صورت امکان باید هشدارهای لازم داده شود. مقامات باید فوراً تمام موارد مرگ یا جراحت ناشی از سلاح گرم مأموران انتظامی را گزارش و از طریق رویه دادستانی یا اداری مستقلی مورد تحقیق قرار دهند.

در طی چهار سال گذشته مقامات ایران به شکلی فزاینده اعتراضات گسترده را با زور کشنده و بیش از حد، دستگیری عمومی، و قطعی اینترنت پاسخ داده‌اند. در نوامبر ۲۰۱۹ در یکی از شدیدترین سرکوب‌ها، نیروهای امنیتی از زور کشنده غیرقانونی و بیش از حد علیه اعتراضات وسیع در سراسر کشور استفاده کردند. **عفو بین‌الملل** خبر داد که حداقل ۳۰۴ نفر در آن اعتراضات کشته شدند. مقامات ایران

گفتند ۲۳۰ نفر کشته شدند اما تحقیقی شفاف درباره ادعاهای جدی استفاده غیرقانونی از زور به دست نیروهای امنیتی انجام ندادند و در عوض معترضان را در دادگاه‌های ناعادلانه تحت پیگرد قرار دادند.

دیدهبان حقوق بشر در **خواست قبلی** خود از کشورهای عضو شورای حقوق بشر سازمان ملل برای ایجاد تحقیق و تفحص تحت رهبری سازمان ملل درباره نقض‌های جدی حقوق در جریان و پس از اعتراضات سراسری را تکرار می‌کند.

نگرانی‌هایی قدیمی در سراسر ایران، و به ویژه خوزستان، از سوء مدیریت منابع آبی و آلودگی ناشی از توسعه نفتی وجود دارد. برای دهه‌ها متخصصان محیط زیست **هشدار داده‌اند** که پروژه‌های توسعه در خوزستان نفت‌خیز، از جمله ساخت سدهای هیدروالکتریک، طرح‌های آبیاری، و انتقال آب به استان‌های همسایه، سبب آسیب محیط زیستی و کمبود آب می‌شود که مجموعه‌ای از حقوق افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

سپهری‌فر گفت «بحران‌های ناکارآمدی دولت، سرکوب، و مصونیت در ایران به هم رسیده‌اند و به شکلی روزمره به مردم ایران آسیب می‌زنند».

افراد کشته‌شده در اعتراضات:

1. **مصطفی نعیم‌اوی**، ۳۰ ساله، در شادگان، خوزستان، در ۱۶ ژوئیه ۲۰۲۱، بنا به **خبرگزاری‌های دولتی از جمله فارس**.
2. **قاسم ناصری (خضیری)**، در کوت عبدالله، خوزستان. در ۱۶ ژوئیه ۲۰۲۱ مجروح شد و در ۱۷ ژوئیه در بیمارستان در گذشت، بنا به **خبرگزاری‌های دولتی از جمله فارس**.
3. **هادی بهمنی**، ۱۷ ساله، در ایذه، خوزستان، در ۲۲ ژوئیه ۲۰۲۱، بنا به **هرانا و رادیو زمانه**.
4. **حمزه فریسات**، ۳۲ ساله، در اهواز، خوزستان، در ۲۰ ژوئیه ۲۰۲۱، بنا به **هرانا و رادیو زمانه**.
5. **امید آذرخوش**، در الیگودرز، لرستان. در ۱۸ ژوئیه ۲۰۲۱ مجروح شد و در ۲۱ ژوئیه در بیمارستان در گذشت، بنا به **هرانا و خبرگزاری‌های دولتی از جمله فارس**.
6. **میثم چرخش**، در شهرک طالقانی، خوزستان، در ۲۲ ژوئیه ۲۰۲۱ بنا به **هرانا عیسی بالدی**، ۲۷ ساله، در شهرک طالقانی، در ۲۱ ژوئیه ۲۰۲۱، بنا به **عفو بین‌الملل و رادیو زمانه**.
7. **مهدی چنایی**، در شوش، خوزستان، بنا به **عفو بین‌الملل حمید مجدم (جوکاری)**، در شهرک چمران، خوزستان، بنا به **عفو بین‌الملل**.